

ЗАКОН ЗА СОЦИАЛНО ПОДПОМАГАНЕ

Отразена деноминацията от 05.07.1999 г.

Обн. ДВ. бр.56 от 19 Май 1998г., изм. ДВ. бр.45 от 30 Април 2002г., изм. ДВ. бр.120 от 29 Декември 2002г., изм. ДВ. бр.18 от 28 Февруари 2006г., изм. ДВ. бр.30 от 11 Април 2006г., изм. ДВ. бр.105 от 22 Декември 2006г., изм. ДВ. бр.52 от 29 Юни 2007г., изм. ДВ. бр.59 от 20 Юли 2007г., изм. ДВ. бр.58 от 27 Юни 2008г., изм. ДВ. бр.14 от 20 Февруари 2009г., изм. ДВ. бр.41 от 2 Юни 2009г., изм. ДВ. бр.74 от 15 Септември 2009г., изм. ДВ. бр.15 от 23 Февруари 2010г., изм. ДВ. бр.9 от 28 Януари 2011г., изм. ДВ. бр.51 от 5 Юли 2011г., изм. и доп. ДВ. бр.32 от 24 Април 2012г.

Глава първа. ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 1. (1) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) Този закон урежда обществените отношения, свързани с гарантирането на правото на гражданите в Република България на социално подпомагане чрез социални помощи и социални услуги.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) Законът има за цел:

1. подпомагане на гражданите, които без помощта на другиго не могат да задоволяват своите основни жизнени потребности;

2. укрепване и развитие на обществената солидарност в трудни житейски ситуации;

3. (изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) подкрепа за социално включване на лицата, които получават социални помощи, и на лицата, които ползват социални услуги;

4. подпомагане на трудовата заетост на безработните лица, които отговарят на изискванията за получаването на месечни социални помощи;

5. насърчаване на предприемачеството в социалната сфера чрез предоставяне на социални услуги от физически и юридически лица.

(3) (Нова - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) Социалното подпомагане се предоставя по начин, който запазва човешкото достойнство на гражданите, и се основава на социална работа, като се прилага индивидуален подход и комплексна оценка на потребностите на лицата и семействата.

(4) (Нова - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., отм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.)

(5) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., отм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.)

Чл. 2. (1) (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 52 от 2007 г., доп. - ДВ, бр. 9 от 2011 г.) Българските граждани, чужденците с разрешение за дългосрочно или постоянно пребиваване в Република България, чужденците, на които е предоставено убежище, статут на бежанец или хуманитарен статут и чужденците, ползващи се от временна закрила, са длъжни да полагат грижи за задоволяване на своите жизнени потребности.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) Социалното подпомагане се осъществява чрез:

1. предоставяне на помощи в пари и/или в натура за задоволяване на основни жизнени потребности на гражданите, когато това е невъзможно чрез труда им и притежаваното от тях

имущество;

2. предоставяне на социални услуги.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) Право на социални помощи имат българските граждани, семейства и съжителстващи лица, които поради здравни, възрастови, социални и други независещи от тях причини не могат сами чрез труда си или доходите, реализирани от притежавано имущество, или с помощта на задължените по чл. 140 от Семейния кодекс да ги издържат лица да осигуряват задоволяване на основните си жизнени потребности.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 52 от 2007 г., доп. - ДВ, бр. 9 от 2011 г., изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) Получаването на месечни социални помощи се обвързва с полагането на общественополезен труд, освен в случаите на майчинство или когато възрастта и/или здравословното състояние на лицето не позволяват това.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) Право на социални услуги имат българските граждани, семейства и съжителстващи лица, за които след оценка на потребностите се констатира, че се нуждаят от подкрепа с цел социално включване и гарантиране на независим живот.

(6) (Отм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., нова - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) От правата по ал. 3 и 5 се ползват и чужденците с разрешение за дългосрочно или постоянно пребиваване в Република България, чужденците, на които е предоставено убежище, статут на бежанец или хуманитарен статут, и чужденците, ползващи се от временна закрила, и лицата, за които това е предвидено в международен договор, по който Република България е страна.

Чл. 3. (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) При предоставяне на социални помощи и социални услуги не се допуска пряка или непряка дискриминация на лицата, основана на пол, раса, народност, етническа принадлежност, човешки геном, гражданство, произход, религия или вяра, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично или обществено положение, увреждане, възраст, сексуална ориентация, семейно положение, имуществено състояние или на всякакви други признаци, установени в закон или в международен договор, по който Република България е страна.

Глава втора.

ОРГАНИ ПО СОЦИАЛНОТО ПОДПОМАГАНЕ (ЗАГЛ. ИЗМ. - ДВ, БР. 120 ОТ 2002 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2003 Г.)

Чл. 4. (1) (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) Министерският съвет определя държавната политика в областта на социалното подпомагане.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) Министърът на труда и социалната политика разработва, координира и провежда държавната политика в областта на социалното подпомагане.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., доп. - ДВ, бр. 15 от 2010 г.) Държавната политика в областта на социалното подпомагане се осъществява в сътрудничество с държавните органи, областните администрации, органите на местното самоуправление и юридическите лица с нестопанска цел, осъществяващи дейност в обществена полза, които създават условия и съдействат за реализирането на програми и проекти в тази област.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., изм. - ДВ, бр. 74 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г., отм. - ДВ, бр. 15 от 2010 г.)

(5) (Отм. - ДВ, бр. 15 от 2010 г.)

Чл. 5. (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) (1) За изпълнение на държавната политика в областта на социалното подпомагане се създава Агенция за социално подпомагане към министъра на труда и социалната политика.

(2) Агенцията за социално подпомагане е изпълнителна агенция - второстепенен разпоредител с бюджетни кредити към министъра на труда и социалната политика, и е юридическо лице със седалище София.

(3) Агенцията за социално подпомагане се представлява и ръководи от изпълнителен директор.

(4) Към изпълнителния директор на Агенцията за социално подпомагане се създава инспекторат.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) Териториалните поделения на Агенцията за социално подпомагане са регионални дирекции за социално подпомагане в областните административни центрове и дирекции "Социално подпомагане".

(6) В дирекциите "Социално подпомагане" се създават отдели "Закрила на детето".

(7) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) Дейността, структурата и числеността на персонала на Агенцията за социално подпомагане, броят и териториалният обхват на нейните поделения се определят с устройствен правилник, приет от Министерския съвет по предложение на министъра на труда и социалната политика.

Чл. 6. (1) (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., предишен текст на чл. 6, изм. - ДВ, бр. 15 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) Агенцията за социално подпомагане:

1. изпълнява държавната политика за социално подпомагане;
2. осъществява дейност по предоставяне на социални помощи и социални услуги;
3. разработва единна система за оценка и контрол на дейностите на дирекциите "Социално подпомагане" и осъществява специализиран контрол върху тях чрез инспектората на Агенцията за социално подпомагане;
4. координира и контролира дейностите по планиране и развитие на социалните услуги;
5. разработва критерии и стандарти за качество на социалните услуги, които се утвърждават с наредба на Министерския съвет по предложение на министъра на труда и социалната политика;
6. разрешава откриване, закриване, промяна на вида и капацитета на социални услуги, когато са делегирани от държавата дейности;
7. регистрира лицата по чл. 18, ал. 1, извършващи социални услуги, при условия и по ред, определени с правилника за прилагане на закона;
8. изготвя обобщени годишни отчети и анализи за дейността в областта на социалните помощи и социалните услуги, които представя на министъра на труда и социалната политика;
9. участва при изготвянето на проекти на нормативни актове в областта на социалните помощи и социалните услуги;
10. поддържа регистри на децата, които могат да бъдат осиновени при условията на пълно осиновяване, на осиновяващи при условията на пълно осиновяване и на утвърдените приемни семейства чрез регионалните дирекции за социално подпомагане;
11. извършва и други дейности, определени със закон или с акт на Министерския съвет.

(2) (Нова - ДВ, бр. 15 от 2010 г.) За изпълнение на функциите по ал. 1, т. 2 дирекциите "Социално подпомагане" имат право на безплатен достъп до Национална база данни "Население", който се осигурява чрез споразумение между Министерството на регионалното развитие и благоустройството и Агенцията за социално подпомагане, и задължително изискват по служебен път необходимата им информация от автоматизирани информационни системи на ЕСГРАОН, териториалните структури на Националната агенция за приходите, Агенцията по вписванията, Агенцията по заетостта, Националния осигурителен институт и от други държавни и общински органи, както и от физически и юридически лица, като те са длъжни да я предоставят безплатно в 14-дневен срок от датата на поискването ѝ.

(3) (Нова - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) Министърът на труда и социалната политика утвърждава наредба за кариерно развитие на социалните работници в Агенцията за социално подпомагане.

Чл. 6а. (Нов - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) (1) При изпълнение на служебните си задължения служителите на Агенцията за социално подпомагане и нейните териториални поделения имат право на парични средства за представително облекло за всяка календарна година.

(2) Паричните средства по ал. 1 за държавните служители на Агенцията за социално подпомагане и нейните териториални поделения се предоставят при условия, ред и в размер, определени в Наредбата за служебното положение на държавните служители (обн., ДВ, бр. 23 от 2000 г.; попр., бр. 47 от 2000 г.; изм., бр. 53, 62 и 89 от 2000 г.; попр., бр. 90 от 2000 г.; изм., бр. 28 и 35 от 2001 г., Решение № 3901 от 2001 г. на Върховния административен съд - бр. 54 от 2001 г.; изм., бр. 108 от 2001 г., бр. 15, 67 и 115 от 2002 г., бр. 17, 59 и 109 от 2003 г., бр. 18 от 2004 г., бр. 50 и 83 от 2005 г., бр. 2, 46 и 68 от 2006 г., бр. 46, 64, 92 и 101 от 2008 г., бр. 21, 95 и 106 от 2011 г. и бр. 21 от 2012 г.).

(3) Паричните средства по ал. 1 за служителите на Агенцията за социално подпомагане и нейните териториални поделения, които са назначени по трудов договор по Кодекса на труда, се предоставят при условия, ред и в размер, определени в наредба на министъра на труда и социалната политика, съгласувано с министъра на финансите.

Чл. 7. (Отм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.)

Чл. 8. (Отм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.)

Чл. 9. (Отм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.)

Чл. 10. (Отм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.)

Глава трета. СОЦИАЛНИ ПОМОЩИ

Чл. 11. (1) (Предишен текст на чл. 11, изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) Социалните помощи са средства в пари и/или в натура, които допълват или заместват

собствените доходи до основните жизнени потребности или задоволяват инцидентно възникнали потребности на подпомаганите лица и семейства.

(2) (Нова - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., изм. - ДВ, бр. 15 от 2010 г.) Социални помощи се получават от лица, след като са изчерпани всички възможности за самоиздръжка и за издръжка от лицата по чл. 140 от Семейния кодекс.

Чл. 12. (1) Социалните помощи са:

1. месечни;
2. целеви;
3. еднократни.

(2) (Нова - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) Социални помощи се отпускат след преценка на:

1. доходите на лицето или семейството;
2. имущественото състояние;
3. семейното положение;
4. здравословното състояние;
5. (доп. - ДВ, бр. 15 от 2010 г.) трудовата и учебната заетост;
6. възрастта;
7. други констатирани обстоятелства.

(3) (Нова - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) Министерският съвет определя месечен размер на гарантирания минимален доход, който служи като база за определяне на социалните помощи по ал. 1.

(4) (Предишна ал. 2, доп. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., изм. - ДВ, бр. 15 от 2010 г.) Условието и редът за отпускането, изплащането, изменянето, спирането, възобновяването и прекратяването на социалните помощи се уреждат с правилника за прилагане на този закон с изключение на целевите помощи за отопление, които се уреждат с наредба на министъра на труда и социалната политика.

Чл. 12а. (Нов - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., отм. - ДВ, бр. 15 от 2010 г.)

Чл. 12б. (Нов - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) (1) Безработните лица, които отговарят на условията за подпомагане с месечни помощи, се включват в програми за заетост, утвърдени от министъра на труда и социалната политика.

(2) Лицата по ал. 1, отказали участие в програми за заетост, се лишават от месечни помощи за срок от една година.

(3) Реализирането на програмите по ал. 1 се осъществява съвместно от общинските администрации, държавните, общинските и частните предприятия и други юридически лица, териториалните поделения на Агенцията по заетостта и на Агенцията за социално подпомагане.

(4) Включването в програми за заетост по ал. 1 не е задължително за:

1. полагащите грижи за деца до 3-годишна възраст:
  - а) майки (осиновителки, осиновители);
  - б) родители, които отглеждат сами децата си;
  - в) настойници;
2. бременни жени след третия месец на бременността им;
3. лицата с трайни увреждания или с установена временна неработоспособност;
4. лицата, полагащи грижи за болен член на семейството или за роднини по възходяща и

низходяща линия до втора степен;

5. лицата, полагащи грижи за член на семейството или роднини по възходяща и низходяща линия до втора степен, които имат увреждане и се нуждаят постоянно от чужда помощ;

6. лицата с психични заболявания, установени от компетентните органи.

Чл. 12в. (Нов - ДВ, бр. 18 от 2006 г., в сила от 01.07.2006 г., отм. - ДВ, бр. 15 от 2010 г., в сила от 01.01.2011 г.)

Чл. 13. (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) (1) Социални помощи се отпускат въз основа на молба-декларация, подадена от нуждаещия се или от упълномощено от него лице.

(2) Помощите по ал. 1 се отпускат със заповед на директора на дирекция "Социално подпомагане" или от упълномощено от него длъжностно лице след преценка на всички данни и обстоятелства, констатирани със социална анкета.

(3) Отказът за отпускане на социални помощи задължително се мотивира.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2010 г.) Заповедта за отпускане или за отказ на социални помощи се съобщава писмено на лицето, подало молба, в 14-дневен срок от нейното издаване.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 12.07.2006 г.) Заповедта по ал. 2 се обжалва пред директора на регионалната дирекция "Социално подпомагане" по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 14. (1) Социалните помощи се освобождават от данъци и такси.

(2) Правото на социална помощ е лично. Отказът от това право, както и прехвърлянето му са недействителни.

(3) От парични социални помощи не могат да се правят удържки, освен за:

1. надвзети средства за социално подпомагане в резултат на счетоводно-техническа грешка;

2. запори за вземания за издръжка на деца.

(4) (Отм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г.)

(5) (Нова - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., изм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г., изм. - ДВ, бр. 15 от 2010 г.) Лицата, недобросъвестно получили социални помощи, се лишават от тези помощи до възстановяване на дължимите суми, но за срок не по-дълъг от две години.

(6) (Нова - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., изм. - ДВ, бр. 15 от 2010 г.) Лицата, неизползвали по предназначение целевата помощ за отопление, се лишават от правото да получават такава и през следващия отоплителен сезон.

(7) (Нова - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) Вземанията на лицата по този закон се погасяват в тримесечен срок, смятано от края на месеца, за който се отнасят.

Чл. 14а. (Нов - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) При сигнал за недобросъвестно получени средства от социални помощи или по преценка на директора на съответната дирекция "Социално подпомагане" се извършва проверка от длъжностно лице на дирекцията.

(2) За резултатите от проверката длъжностното лице по ал. 1 съставя констативен протокол, който предоставя в тридневен срок на директора на дирекцията "Социално

подпомагане".

(3) В случай на констатирана недобросъвестност директорът на дирекция "Социално подпомагане" издава мотивирана заповед за възстановяване на получената социална помощ заедно със законната лихва.

Чл. 14б. (Нов - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 12.07.2006 г.) Заповедта по чл. 14а, ал. 3 подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс в 7-дневен срок от деня на получаването. Обжалването спира изпълнението, като не се допуска предварително изпълнение.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 59 от 2007 г., в сила от 01.03.2008 г.) Принудителното изпълнение на заповедта по чл. 14а, ал. 3 се допуска по искане на Дирекция "Социално подпомагане" по реда на чл. 418 от Гражданския процесуален кодекс.

Чл. 14в. (Нов - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) В производствата по чл. 14б страните се освобождават от държавни такси.

Чл. 15. (1) (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., предишен текст на чл. 15 - ДВ, бр. 15 от 2010 г.) Лицата, подпомагани по реда на този закон, са длъжни да уведомяват писмено съответната дирекция "Социално подпомагане" за всички промени на обстоятелствата, посочени в чл. 12, ал. 2, т. 1 - 7, в срок не по-късно от един месец от настъпването им.

(2) (Нова - ДВ, бр. 15 от 2010 г.) При неизпълнение на задълженията по ал. 1 лицата се лишават от социални помощи за срок една година.

Глава четвърта. СОЦИАЛНИ УСЛУГИ

Чл. 16. (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., изм. - ДВ, бр. 15 от 2010 г.) (1) Социалните услуги се основават на целенасочена социална работа в подкрепа на лицата за:

1. осъществяване на ежедневни дейности;
2. социално включване.

(2) Социалните услуги се предоставят въз основа на индивидуална оценка на потребностите и съобразно желанието и личния избор на лицата.

Чл. 17. (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) (1) Социалните услуги се извършват срещу заплащане на такси или по договаряне от лицата, които ги ползват.

(2) Таксите за социални услуги, финансирани от републиканския бюджет, се определят с тарифа, утвърдена от Министерския съвет.

(3) Таксите за социални услуги, финансирани от общинския бюджет, се заплащат по Закона за местните данъци и такси.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) (*) Заплащането на социални услуги, предоставени от лицата по чл. 18, ал. 1, т. 3 и 4, се извършва по договаряне.

Чл. 18. (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2006

г.) (*) Социални услуги се извършват от:

1. държавата;
2. общините;
3. български физически лица, регистрирани по Търговския закон, и юридически лица;
4. (изм. - ДВ, бр. 14 от 2009 г.) физически лица, извършващи търговска дейност, и юридически лица, възникнали съгласно законодателството на друга държава - членка на Европейския съюз, или на друга държава от Европейското икономическо пространство.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) (*) Лицата по ал. 1, т. 3 и 4 могат да предоставят социални услуги само след вписване в регистър към Агенцията за социално подпомагане.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) (*) Лицата по ал. 1, т. 3 и 4 могат да предоставят социални услуги за деца до 18 години след издаване на лиценз и вписване в регистъра по ал. 2.

(4) Условието и редът за регистрация се уреждат с правилника за прилагане на закона.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г., отм. - ДВ, бр. 15 от 2010 г.)

(6) (Изм. - ДВ, бр. 14 от 2009 г., отм. - ДВ, бр. 15 от 2010 г.)

(7) (Отм. - ДВ, бр. 15 от 2010 г.)

(8) (Отм. - ДВ, бр. 15 от 2010 г.)

Чл. 18а. (Нов - ДВ, бр. 15 от 2010 г.) (1) Кметът на общината управлява социалните услуги на територията на съответната община, които са делегирани от държавата дейности и местни дейности, и е работодател на ръководителите на тези услуги с изключение на случаите на възлагане на управлението по ал. 3.

(2) Работодател на персонала в социална услуга, която е делегирана от държавата дейност и местна дейност, е нейният ръководител.

(3) Кметът на общината може да възложи управлението на социалните услуги, които са делегирани от държавата дейности и местни дейности, на лицата по чл. 18, ал. 2 и 3 чрез конкурс или по договаряне при единствен кандидат.

(4) Социални услуги могат да се предоставят при съвместно участие въз основа на договор между държавата, общините и лицата по чл. 18, ал. 1, т. 3 и 4.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 51 от 2011 г.) Лицата по чл. 18, ал. 2 и 3 могат да кандидатстват за средства от фонд "Социална закрила" след защита на проект.

(6) Всички дейности в областта на социалните услуги се предоставят при спазване на критерии и стандарти, определени с правилника за прилагане на закона и с наредба за критериите и стандартите за социални услуги за деца, приета от Министерския съвет.

Чл. 19. (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., изм. - ДВ, бр. 15 от 2010 г.) (1) Областните управители организират разработването и утвърждават стратегии за развитие на социалните услуги на областно ниво съгласувано със съответните регионални дирекции за социално подпомагане.

(2) Общинските съвети приемат стратегии и годишни планове за развитие на социалните услуги на общинско ниво съгласувано със съответните дирекции "Социално подпомагане".

(3) Годишните планове по ал. 2 се приемат ежегодно и съдържат дейностите, които ще бъдат изпълнявани през следващата календарна година.

(4) Условието и редът за планиране, разкриване, предоставяне и закриване на социални услуги се определят с правилника за прилагане на закона.

Глава пета.

СОЦИАЛНИ РАБОТНИЦИ (ОТМ. - ДВ, БР. 15 ОТ 2010 Г.)

Чл. 20. (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., отм. - ДВ, бр. 15 от 2010 г.)

Глава шеста.

ОРГАНИЗАЦИИ С НЕСТОПАНСКА ЦЕЛ (ОТМ. - ДВ, БР. 120 ОТ 2002 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2003 Г.)

Чл. 21. (Отм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.)

Чл. 22. (Отм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.)

Чл. 23. (Отм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.)

Глава седма.

ФИНАНСИРАНЕ

Чл. 24. (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) (1) Финансирането на социалното подпомагане се осъществява със средства от:

1. републиканския бюджет;
2. общинските бюджети;
3. национални и международни програми;
4. дарения от местни и чуждестранни физически и юридически лица;
5. (изм. - ДВ, бр. 51 от 2011 г.) средства от фонд "Социална закрила";
6. други източници.

(2) Агенцията за социално подпомагане е администратор на следните собствени приходи:

1. приходи от глоби за нарушения по този закон;
2. постъпления от рекламно-информационна и издателска дейност;
3. дарения и завещания от местни и чуждестранни физически или юридически лица;
4. приходи от други източници.

Чл. 24а. (Нов - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) Лицата по чл. 18, ал. 2 и 3 могат да кандидатстват за получаване на финансови средства за извършване на социални услуги от републиканския бюджет и от общинските бюджети при спазване на утвърдените критерии и стандарти, определени с правилника за прилагане на закона и наредба за критериите и стандартите за социални услуги за деца.

Чл. 25. (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., изм. - ДВ, бр. 51 от 2011 г.) (1) За финансиране на дейности и мероприятия, свързани с провежданите политики в областта на социалното подпомагане, се създава фонд "Социална закрила", наричан по-нататък "фонда" - второстепенен разпоредител с бюджетни кредити към министъра на труда и социалната политика.

(2) Фонд "Социална закрила" е юридическо лице със седалище София.

Чл. 26. (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., изм. - ДВ, бр. 51 от 2011 г.) Средствата по фонд "Социална закрила" се набират от:

1. целева субсидия от републиканския бюджет в размер, определян ежегодно със закона за държавния бюджет на Република България;
2. дарения и завещания от местни и чуждестранни физически или юридически лица;
3. (изм. - ДВ, бр. 15 от 2010 г.) такси, заплащани от лицата, ползващи социални услуги, финансирани от републиканския бюджет;
4. (изм. - ДВ, бр. 51 от 2011 г.) приходи от организирани извънредни и специализирани тиражи на Българския спортен тотализатор;
5. възстановени неправомерно и недобросъвестно получени средства по фонда и лихвите по тях;
6. (изм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) такси от издадени лицензи;
7. приходи от други източници.

Чл. 27. (1) (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., предишен текст на чл. 27, изм. - ДВ, бр. 51 от 2011 г.) Средствата по фонд "Социална закрила" се разходват за:

1. социални помощи;
2. целеви социални програми и проекти в областта на социалното включване;
3. социални услуги, извършвани от общините, както и от лица, вписани в регистъра по чл. 18, ал. 2;
4. изследвания и разработване на нормативна база в сферата на социалното подпомагане - не повече от 2 на сто от годишния обем на фонда;
5. придобиване на дълготрайни активи и текущо поддържане на материалната база;
6. изграждане на нова, реконструкция и модернизация на съществуващата материална база за предоставяне на социални услуги;
7. издръжка на дейността на фонда - не повече от 5 на сто от набраните средства.

(2) (Нова - ДВ, бр. 51 от 2011 г.) В случаите по ал. 1, т. 1 средства се отпускат само след изчерпване на всички други нормативноопределени възможности.

(3) (Нова - ДВ, бр. 51 от 2011 г.) В случаите по ал. 1, т. 2 и 3 средства се отпускат само когато дейностите не са финансирани от републиканския бюджет, от програми и проекти, финансирани със средства от европейски и други международни фондове или други финансови механизми.

(4) (Нова - ДВ, бр. 51 от 2011 г.) Средствата по ал. 1 се разходват при условия и по ред, определени с методика за разпределение на средствата, приета от управителния съвет на фонд "Социална закрила" и утвърдена от министъра на труда и социалната политика.

Чл. 28. (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 51 от 2011 г.) (1) Органи на управление на фонда са управителният съвет и изпълнителният директор.

(2) Управителният съвет на фонда се състои от петима членове, в т. ч. председател.

(3) Министърът на труда и социалната политика определя членовете на управителния съвет и неговия председател.

(4) Мандатът на членовете на управителния съвет е 5 години.

(5) Членове на управителния съвет се освобождават предсрочно:

1. по тяхна писмена молба, отправена до министъра на труда и социалната политика;
2. при влязла в сила присъда за извършено умишлено престъпление от общ характер;
3. когато са били членове на управителни или контролни органи на юридически лица, които са обявени в несъстоятелност, ако са останали неудовлетворени кредитори;

4. при трайна фактическа невъзможност да изпълняват задълженията си повече от 6 месеца;

5. когато са причинили виновно имуществени вреди на фонда;

6. при влизане в сила на акт, с който е установен конфликт на интереси по Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси;

7. при смърт.

(б) При предсрочно освобождаване на член на управителния съвет в едномесечен срок от настъпване на събитието министърът на труда и социалната политика назначава на негово място нов член за срок до края на мандата на освободения член.

Чл. 29. (Изм. - ДВ, бр. 51 от 2011 г.) (1) Управителният съвет:

1. взема решения за набиране и разходване на средствата на фонда;

2. приема проекта на годишен бюджет на фонда и го предлага на министъра на труда и социалната политика;

3. определя условията и реда за разпределяне на средствата и за финансиране дейностите на фонда;

4. приема годишния отчет за дейността на фонда и го изпраща на министъра на труда и социалната политика;

5. съставя годишния финансов отчет съгласно изискванията на Закона за счетоводството;

6. създава и закрива постоянни и временни комисии, съвети и други към фонда;

7. предлага за утвърждаване от министъра на труда и социалната политика структурата и щата на фонда;

8. контролира изпълнението на проектите, финансирани със средства на фонда.

(2) Заседанията на управителния съвет се свикват от неговия председател или по инициатива на една трета от неговите членове. Управителният съвет заседава в присъствието на две трети от състава си. Решенията се вземат с мнозинство от повече от половината от общия брой на неговите членове.

(3) Освен ако в закон е предвидено друго, членовете на управителния съвет получават възнаграждение, което се определя със заповед на министъра на труда и социалната политика.

(4) Членовете на управителния съвет отговарят солидарно за имуществените вреди, които са причинили виновно на фонда.

(5) Управителният съвет приема правилник за организацията и дейността на фонд "Социална закрила", който се утвърждава от министъра на труда и социалната политика.

Чл. 29а. (Нов - ДВ, бр. 51 от 2011 г.) (1) Изпълнителният директор на фонда се назначава по трудово правоотношение от министъра на труда и социалната политика.

(2) Изпълнителният директор:

1. представлява фонда лично или чрез изрично упълномощено от него длъжностно лице;

2. организира дейността на фонда, осъществява оперативното му ръководство и управлява имуществото съгласно дадените му от управителния съвет правомощия;

3. организира провеждането на заседанията на управителния съвет;

4. осигурява изпълнението на решенията на управителния съвет;

5. изготвя проекта на годишен план за работата на фонда и го представя за одобряване от управителния съвет;

6. изготвя и внася за разглеждане от управителния съвет годишния бюджет на фонда;

7. разработва и предлага за одобряване от управителния съвет структурата и щата на фонда;

8. изготвя и внася за разглеждане от управителния съвет годишен отчет за дейността на фонда;
9. сключва и прекратява трудовите договори със служителите на фонда, както и граждански договори.

Чл. 30. (Отм. - ДВ, бр. 51 от 2011 г.)

Глава осма.

КОНТРОЛ И АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНА ОТГОВОРНОСТ

Чл. 31. (1) (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) Министърът на труда и социалната политика упражнява цялостен контрол по спазването на този закон и на другите нормативни актове в областта на социалното подпомагане.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) Специализираният контрол по законосъобразното прилагане на нормативните актове в областта на социалното подпомагане в териториалните поделения на Агенцията за социално подпомагане и в специализираните институции за социални услуги и социалните услуги, предоставяни в общността, както и по спазването на критериите и стандартите за извършване на социални услуги, се осъществява от инспектората по чл. 5, ал. 4.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) Контролът по спазване на стандартите за качество на социалните услуги за деца, определени в наредба за критериите и стандартите за социални услуги за деца, се осъществява от Държавната агенция за закрила на детето.

Чл. 32. (1) При изпълнение на контролните си функции инспекторите имат право:

1. да посещават без ограничение органите за социално подпомагане и местата, където се извършват дейности по социално подпомагане;
2. да изискват обяснения и предоставяне на документи, справки и сведения;
3. да получават пряко от подпомаганите лица необходимата информация.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 45 от 2002 г.) Инспекторите са длъжни да спазват нормативните изисквания за защита на класифицираната информация, станала им известна при или по повод на извършваните проверки, както и да зачитат честта и достойнството на подпомаганите лица.

(3) При установяване на закононарушения, които съдържат данни за извършено престъпление, инспекторатът уведомява незабавно органите на прокуратурата.

Чл. 33. Държавните органи и съответните длъжностни лица са задължени да предоставят информация и да оказват съдействие на инспекторите при изпълнение на техните функции.

Чл. 34. (1) (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) За предотвратяване или преустановяване нарушенията на законодателството по социалното подпомагане инспекторите налагат следните принудителни административни мерки:

1. дават задължителни предписания за отстраняване на допуснати нарушения;
2. (изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) спират изпълнението на неправомерни решения;

3. (изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) вписват данни за извършени нарушения в регистъра по чл. 18, ал. 2 и предлагат заличаване на вписването.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 12.07.2006 г.) Принудителните административни мерки по ал. 1 могат да се обжалват по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 35. (1) (Предишен текст на чл. 35 - ДВ, бр. 15 от 2010 г.) В общините се създават обществени съвети с решение на общинския съвет, които оказват съдействие и помощ при извършване на дейностите по социално подпомагане и упражняват обществен контрол върху тяхното осъществяване.

(2) (Нова - ДВ, бр. 15 от 2010 г.) Обществените съвети съдействат и подпомагат общинските съвети и кметовете на общините при анализиране на потребностите от социални услуги и участват в разработването на стратегиите и годишните планове по чл. 19, ал. 2.

Чл. 36. (1) Длъжностно лице, което виновно нарушава законодателството по социално подпомагане, носи административнонаказателна отговорност, независимо от дисциплинарната и имуществената отговорност за същото деяние.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., изм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) Наказанието по ал. 1 е глоба в размер 600 лв., а за повторно нарушение - 1200 лв.

(3) Наказанието по ал. 2 се налага и на лица, които не изпълняват задължителните предписания по чл. 34, ал. 1, т. 1.

Чл. 37. (1) Нарушението се установява с акт, съставен от инспектор.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) Наказателното постановление се издава от изпълнителния директор на Агенцията за социално подпомагане или от упълномощено от него длъжностно лице.

(3) Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

(4) (Отм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.)

Чл. 38. (Отм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.)

Допълнителни разпоредби

§ 1. По смисъла на този закон:

1. "Основни жизнени потребности" са достатъчно храна, облекло и жилище, съобразно социално-икономическото развитие на страната.

2. "Съжителстващи лица" са съвместно живеещите в едно жилище със или без родствена връзка, регистрирани на един адрес.

3. (изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) "Социално включване" е създаването на условия и възможности в най-висока степен за участие на подпомаганите лица в обществения живот.

4. (изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., доп. - ДВ, бр. 41 от 2009 г., в сила от 01.07.2009 г., изм. - ДВ, бр. 15 от 2010 г.) Лица с трайни увреждания" са лица с установена степен на трайно намалена работоспособност или определени вид и степен на увреждане 50 и над 50 на сто;

5. (нова - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) "Специализирани институции" са домове пансионен тип, в които хората са отделени от своята домашна среда.

6. (нова - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) "Социални услуги" са дейности, които подпомагат и разширяват възможностите на лицата да водят самостоятелен начин на живот и се извършват в специализирани институции и в общността.

7. (нова - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., изм. - ДВ, бр. 15 от 2010 г.) "Социални услуги в общността" са услуги, предоставени в семейна среда или в близка до семейната среда.

8. (нова - ДВ, бр. 14 от 2009 г., отм. - ДВ, бр. 15 от 2010 г.)

9. (нова - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., предишна т. 8 - ДВ, бр. 14 от 2009 г.) "Социална работа" е професионална дейност за подобряване взаимната адаптация на подпомаганите лица, семействата, групите и средата, в която те живеят. Тя е комплекс от подпомагащи дейности, насочени към постигане на по-добро качество на живот, достойнство и отговорност у хората на основата на индивидуалните им способности, междуличностните отношения и ресурсите на общността.

10. (нова - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., предишна т. 9 - ДВ, бр. 14 от 2009 г., доп. - ДВ, бр. 15 от 2010 г.) "Гарантиран минимален доход" е нормативно определен размер средства, който се използва като база за определяне на социалната помощ, с цел осигуряване на минимален доход за задоволяване на основни жизнени потребности на лицата, съобразно тяхната възраст, семейно положение, здравословно и имуществено състояние, трудова и учебна заетост.

11. (нова - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., предишна т. 10 - ДВ, бр. 14 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 15 от 2010 г.) "Социална анкета" е дейност по установяване наличието на условията за упражняване на правото на социално подпомагане, извършена от социални работници в Дирекция "Социално подпомагане", която се изразява в проверки в дома на лицето и/или семейството, в проучване на документацията и събиране на информация.

Заклучителни разпоредби

§ 2. Този закон отменя Указа за общественото подпомагане (обн., Изв., бр. 77 от 1951 г.; изм. и доп., бр. 69 от 1956 г., бр. 65 от 1957 г.; ДВ, бр. 51 от 1984 г.).

§ 3. Министерският съвет издава правилник за прилагането на закона.

§ 4. Изпълнението на закона се възлага на министъра на труда и социалната политика.

Законът е приет от XXXVIII Народно събрание на 7 май 1998 г. и е подпечатан с държавния печат.

**Преходни и Заклучителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА СОЦИАЛНО**

ПОДПОМАГАНЕ

(ОБН. - ДВ, БР. 120 ОТ 2002 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2003 Г.)

§ 32. Създадената с този закон Агенция за социално подпомагане е правоприменник на Националната служба за социално подпомагане и на общинските служби за социално подпомагане и поема активите и пасивите им.

§ 33. Трудовите правоотношения със служителите от Националната служба за социално подпомагане, от общинските служби за социално подпомагане и от заведенията за социални услуги се уреждат при условията и по реда на чл. 123 от Кодекса на труда.

§ 34. Имуществото, ползвано от общинската служба за социално подпомагане към датата на влизане в сила на закона, се предоставя за безвъзмездно ползване на Агенцията за социално подпомагане за нуждите на дирекции "Социално подпомагане".

§ 35. Областните управители и кметовете на общините създават условия и съдействат на Агенцията за социално подпомагане, като ѝ предоставят за ползване сгради, помещения и други материални условия, необходими за осъществяването на дейността ѝ.

§ 36. Териториалните поделения на Агенцията за социално подпомагане, които са настанени в сгради - собственост на държавата или на общините, не заплащат наем.

§ 37. Съществуващите заведения за социални услуги, които са на общинска и/или държавна бюджетна издръжка към момента на влизане в сила на закона, преминават в управление на кмета на съответната община, който е и работодател на персонала в тях.

§ 38. Лицата, лицензирани за извършване на социални услуги, са длъжни да се впишат в регистъра по чл. 18, ал. 2 в тримесечен срок от влизането в сила на закона.

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА СОЦИАЛНО ПОДПОМАГАНЕ

(ОБН. - ДВ, БР. 18 ОТ 2006 Г.)

§ 12. Разпоредбите на § 2, § 6, § 7, т. 1, 2, т. 3 относно думите "Лицата по ал. 1, т. 3 и 4", и т. 4, и § 11 се прилагат от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз.

§ 13. Параграф 3 влиза в сила от 1 юли 2006 г.

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ АДМИНИСТРАТИВНОПРОЦЕСУАЛНИЯ КОДЕКС**

(ОБН. - ДВ, БР. 30 ОТ 2006 Г., В СИЛА ОТ 12.07.2006 Г.)

§ 118. В Закона за социално подпомагане (обн., ДВ, бр. 56 от 1998 г.; изм., бр. 45 и 120 от 2002 г., бр. 18 от 2006 г.) навсякъде думите "Закона за административното производство" се заменят с "Административнопроцесуалния кодекс".

.....
§ 142. Кодексът влиза в сила три месеца след обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на:

1. дял трети, § 2, т. 1 и § 2, т. 2 - относно отмяната на глава трета, раздел II "Обжалване по съдебен ред", § 9, т. 1 и 2, § 11, т. 1 и 2, § 15, § 44, т. 1 и 2, § 51, т. 1, § 53, т. 1, § 61, т. 1, § 66, т. 3, § 76, т. 1 - 3, § 78, § 79, § 83, т. 1, § 84, т. 1 и 2, § 89, т. 1 - 4, § 101, т. 1, § 102, т. 1, § 107, § 117, т. 1 и 2, § 125, § 128, т. 1 и 2, § 132, т. 2 и § 136, т. 1, както и § 34, § 35, т. 2, § 43, т. 2, § 62, т. 1, § 66, т. 2 и 4, § 97, т. 2 и § 125, т. 1 - относно замяната на думата "окръжния" с "административния" и замяната на думите "Софийския градски съд" с "Административния съд - град София", които влизат в сила от 1 март 2007 г.;

2. параграф 120, който влиза в сила от 1 януари 2007 г.;

3. параграф 3, който влиза в сила от деня на обнародването на кодекса в "Държавен вестник".

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА СЧЕТОВОДСТВОТО**

(ОБН. - ДВ, БР. 105 ОТ 2006 Г.)

§ 61. Този закон влиза в сила от 1 януари 2007 г., с изключение на § 48, който влиза в сила от 1 юли 2007 г.

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ГРАЖДАНСКИЯ ПРОЦЕСУАЛЕН КОДЕКС**

(ОБН. - ДВ, БР. 59 ОТ 2007 Г., В СИЛА ОТ 01.03.2008 Г.)

§ 61. Кодексът влиза в сила от 1 март 2008 г., с изключение на:

1. част седма "Особени правила относно производството по граждански дела при действие на правото на Европейския съюз";

2. параграф 2, ал. 4;

3. параграф 3 относно отмяната на глава тридесет и втора "а" "Особени правила за признаване и допускане изпълнение на решения на чуждестранни съдилища и на други чуждестранни органи" с чл. 307а - 307д и част седма "Производство за връщане на дете или за упражняване на правото на лични отношения" с чл. 502 - 507;

4. параграф 4, ал. 2;

5. параграф 24;
6. параграф 60,
които влизат в сила три дни след обнародването на кодекса в "Държавен вестник".

Заклучителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА СОЦИАЛНО ПОДПОМАГАНЕ
(ОБН. - ДВ, БР. 58 ОТ 2008 Г., В СИЛА ОТ 01.07.2008 Г.)

§ 2. Законът влиза в сила от 1 юли 2008 г.

Преходни и Заклучителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ЗДРАВЕТО

(ОБН. - ДВ, БР. 41 ОТ 2009 Г., В СИЛА ОТ 02.06.2009 Г.)

§ 96. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на:

1. параграфи 3, 5, 6 и 9, които влизат в сила от 1 януари 2009 г.;
2. параграфи 26, 36, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 65, 66, 69, 70, 73, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 88, 89 и 90, които влизат в сила от 1 юли 2009 г.;
3. параграф 21, който влиза в сила от 1 юни 2010 г.

Заклучителни разпоредби
КЪМ ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА
ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ
(ОБН. - ДВ, БР. 74 ОТ 2009 Г., В СИЛА ОТ 15.09.2009 Г.)

§ 48. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на § 1, който влиза в сила от 15 септември 2009 г., и § 47, който влиза в сила от 1 октомври 2009 г.

Преходни и Заклучителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА СОЦИАЛНО
ПОДПОМАГАНЕ

(ОБН. - ДВ, БР. 15 ОТ 2010 Г.)

§ 21. Издадените удостоверения на основание чл. 20, ал. 1 от правилника за прилагане на закона на многодетни майки се преиздават в срок до една година от влизането в сила на този закон.

§ 22. Министерският съвет в срок един месец от влизането в сила на този закон приема необходимите изменения и допълнения в правилника за прилагане на закона и в Правилника за прилагане на Закона за семейни помощи за деца (обн., ДВ, бр. 67 от 2002 г.; изм., бр. 93 от 2004 г.; попр., бр. 97 от 2004 г.; изм., бр. 115 от 2004 г., бр. 71 от 2006 г. и бр. 34 от 2009 г.).

§ 23. Параграф 6 влиза в сила от 1 януари 2011 г.

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА СОЦИАЛНО
ПОДПОМАГАНЕ**

(ОБН. - ДВ, БР. 51 ОТ 2011 Г.)

§ 10. (1) Закрива се фонд "Социално подпомагане" - второстепенен разпоредител с бюджетни кредити към министъра на труда и социалната политика. Наличните средства на закрития фонд "Социално подпомагане" се прехвърлят по бюджета на фонд "Социална закрила".

(2) Фонд "Социална закрила" е правоприемник на активите, пасивите, правата и задълженията на закрития фонд "Социално подпомагане" по баланса и отчета към деня на влизане в сила на този закон.

§ 11. (1) В тримесечен срок от влизането в сила на този закон министърът на труда и социалната политика утвърждава правилника за организацията и дейността на фонд "Социална закрила" и методика за разпределение на средствата по фонда.

(2) В тримесечен срок от влизането в сила на този закон министърът на труда и социалната политика определя членовете на управителния съвет и назначава изпълнителния директор на фонд "Социална закрила".

(3) До определянето на членовете на управителния съвет и назначаването на изпълнителния директор по ал. 2 досегашните членове на управителния съвет на закрития фонд "Социално подпомагане" продължават да осъществяват правомощията си.

(4) До утвърждаването на правилника по ал. 1 се прилага Правилникът за дейността на управителния съвет на фонд "Социално подпомагане" (необнародван), издаден на основание на отменения чл. 30.

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА СОЦИАЛНО
ПОДПОМАГАНЕ**

(ОБН. - ДВ, БР. 32 ОТ 2012 Г., В СИЛА ОТ 24.04.2012 Г.)

§ 8. Всички професионални приемни семейства, които имат сключен трудов договор с директор на дирекция "Социално подпомагане" към датата на влизане в сила на този закон, имат право да поискат промяна на договора с избрания доставчик на социална услуга "приемна грижа". В случай че приемното семейство не желае промяна на трудовия договор, неговото действие се запазва до изтичането на посочения в него срок.

§ 9. Министерският съвет приема необходимите изменения в Правилника за прилагане на Закона за закрила на детето и в наредбата по чл. 31, ал. 6 от Закона за закрила на детето в срок до три месеца от влизането в сила на този закон.

§ 10. Министерският съвет приема необходимите изменения в Устройствения правилник

на Агенцията за социално подпомагане в срок до един месец от влизането в сила на този закон.

§ 11. Министерският съвет приема необходимите изменения в Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане в срок до три месеца от влизането в сила на този закон.

§ 12. Министърът на труда и социалната политика издава наредба за кариерното развитие на социалните работници в срок до 6 месеца от влизането в сила на този закон.

§ 13. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

Релевантни актове от Европейското законодателство

РЕГЛАМЕНТ НА СЪВЕТА (ЕИО) № 574/72 от 21 март 1972 година за определяне на реда за прилагане на Регламент (ЕИО) 1408/71 за прилагането на схеми за социално осигуряване на заети лица и техните семейства, които се движат в рамките на Общността

РЕШЕНИЕ НА КОМИСИЯТА от 8 февруари 1993 година относно определяне на критериите за ваксините, които трябва да се използват срещу нюкасълска болест в контекста на програмите за рутинна ваксинация

АДМИНИСТРАТИВНА КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ ПО СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ НА МИГРИРАЩИ РАБОТНИЦИ РЕШЕНИЕ № 151 от 22 април 1993 г. относно приложението на член 10а от Регламент (ЕЕС) № 1408/71 и член 2 от Регламент (ЕЕС) № 1247/92